

ಅದ್ವಯತಾರಕ

.. ಶ್ರೀಃ ..

ಉಪನಿಷದ್ಭಕ್ತಿಯೋಗಿವಿರಚಿತಂ ವಿವರಣಂ

ಶ್ರೀಮದಪ್ಪಯಶಿವಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಭಾಷ್ಯೋಪೇತಾ

Invocation

ಓಂ ಪೂರ್ಣಮದಃ ಪೂರ್ಣಮಿದಂ ಪೂರ್ಣಾತ್ ಪೂರ್ಣಮುದಚ್ಯತೇ .

ಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಮಾದಾಯ ಪೂರ್ಣಮೇವಾವಶಿಷ್ಯತೇ ..

ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ .

Text

ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯೋ ವಿಷಯಃ ತದಧಿಕಾರೀ ಚ

Ed . II . tArakayogAdhikAraH .

ಅಥಾತೋಽದ್ವಯತಾರಕೋಪನಿಷದಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯಾಮಃ .

ಯತಯೇ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾಯ ಶಮಾದಿಷಟ್ಕುಣಪೂರ್ಣಾಯ .. 1..

Commentary I.

ಶ್ರೀಮದ್ವಿಶ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನಪರಮಹಂಸಸದ್ಗುರುರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ

ದ್ವೈತಾಸಂಭವವಿಜ್ಞಾನಸಂಸಿದ್ಧಾದ್ವಯತಾರಕಂ .

ತಾರಕಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಗಿತಂ ವಂದೇ ಶ್ರೀರಾಮವೈಭವಂ ..

ಇಹ ಖಲು ಶುಕ್ಲಯಜುರ್ವೇದಪ್ರವಿಭಕ್ತೇಯಂ ಅದ್ವಯತಾರಕೋಪನಿಷತ್

ರಾಜಯೋಗಸರ್ವಸ್ವಂ ಪ್ರಕಟಯಂತೀ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಪರ್ಯವಸನ್ನಾ ದೃಶ್ಯತೇ .

ಅಸ್ಯಾಃ ಸ್ವಲ್ಪಗ್ರಂಥತೋ ವಿವರಣಮಾರಭ್ಯತೇ . ಅತ್ರ

ಯಥೋಕ್ತಾಧಿಕಾರ್ಯದ್ವೇಶೇನ

ಶ್ರುತಯಃ ತಾರಕಯೋಗಮುಪದಿಶಂತೀತ್ಯಾಹ - ಅಥೇತಿ .. ಅಥ

ಕರ್ಮೋಪಾಸನಾಕಾಂಡದ್ವಯನಿರೂಪಣಾನಂತರಂ ಯತಃ ತೇನ

ಪುರುಷಾರ್ಥಾಸಿದ್ಧಿಃ

ಅತಃ ತದರ್ಥಂ ಯತ್ರ ಸ್ವಾತಿರೇಕೇಣ ದ್ವಯಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ ತತ್ ಅದ್ವಯಂ

ಬ್ರಹ್ಮ

ತನ್ನಾತ್ಮಬೋಧಿನೀ ವಿದ್ಯಾ ತಾರಕೋಪನಿಷತ್ ತಾಂ ಶ್ರುತಯೋ ವಯಂ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯಾಮಃ .

ಕಸ್ಮಾ ಅಧಿಕಾರಿಣ ಇತ್ಯತ ಆಹ - ಯತಯ ಇತಿ .

ಸ್ವಾಶ್ರಮಾನುಷ್ಠನಪೂರ್ವಕಂ

ದೇಶಿಕಂಉಖತೋ ವೇದಂತಶ್ರವಣಂ ತತೋ ಯುಕ್ತಿಭಿಃ

ಶ್ರುತ್ಯವಿರುದ್ಧಾಭಿಃ

ಮನನಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ನಿರಿದ್ಯಸಾನಾಯ ಯತತ ಇತಿ ಯತಿಃ .

ಅಜಿತೇಂದ್ರಿಯಸ್ಯ

ಯತಿತ್ವಂ ಕುತ ಇತ್ಯತ ಆಹ - ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾಯೇತಿ . ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಸ್ಯ

ಯತಿತ್ವೋಪಪತ್ತೇಃ .

ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಾಕ್ರಾಂತಸ್ಯ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯತಾ ಕುತ ಇತ್ಯತ ಆಹ -

ಶಮಾದಿಷಡ್ಗುಣಪೂರ್ಣಾಯೇತಿ . ಶಮಾದಿಷಡ್ಗುಣಸಂಪತ್ತೇಃ

ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗೋಪರತಿಪೂರ್ವಕತ್ವಾತ್ . ಏವಂ ಸಾಧನವತೇ ಶ್ರುತಯಃ

ತಾರಕಯೋಗಮುಪದಿಶಂತೀತ್ಯರ್ಥಃ .. 1..

Text

ಯೋಗೋಪಾಯ ತತ್ಪಲಂ

Ed . II . yogAnuShThAnaM tatphalaM cha .

ಚಿತ್ಸ್ಯ ರೂಪೋಽಹಮಿತಿ ಸದಾ ಭವಯನ್ ಸಮ್ಯಜ್ಜಿಮೀಲಿತಾಕ್ಷಃ

ಕಿಂಚಿದುನ್ನೀಲಿತಾಕ್ಷೋ ವಾಸ್ತದ್ವೃಷ್ಟ್ಯಾ ಭ್ರೂದಹರಾದುಪರಿ

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದತೇಜಃಕೂಟರೂಪಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾವಲೋಕಯನ್ ತದ್ರೂಪೋ

ಭವತಿ .. 2..

Commentary I.

ಏವಂ ನಿರಿದ್ಯಸಾನೋಪಾಯತತ್ಪಲಮಾಹ - ಚಿದಿತಿ .. ಯೋಗೀ ಸ್ವಾಂತಃ

ಚಿದ್ರೂಪೋಽಸ್ಮೀತಿ ಭವಯನರ್ಥೋನ್ನೀಲಿತಲೋಚನಃ ಭ್ರೂಮಧ್ಯಾದೌ

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಮಾತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಹಮಸ್ಮೀತ್ಯಾಲೋಕಯಂತದ್ರೂಪಸ್ತಾರಕರೂಪೋ

ಭವತಿ .. 2..

Text

ಅದ್ವಯತಾರಕಪದಾರ್ಥೌ

ಗರ್ಭಜನ್ಮಜರಾಮರಣಭಯಾತ್ಸಂತಾರಯತಿ ತಸ್ಮಾತ್ತಾರಕಮಿತಿ .

ಜೀವೇಶ್ವರೌ ಮಾಯಿಕಾವಿತಿ ವಿಜ್ಞಾಯ ಸರ್ವವಿಶೇಷಂ ನೇತಿ ನೇತೀತಿ

ವಿಹಾಯ

ಯದವಶಿಷ್ಯತೇ ತತದ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ .. 3..

Commentary I.

ಕಿಂ ತಾರಕಮಿತ್ಯತಾಹ - ಗರ್ಭೇತಿ .. ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗಂ ಭುವೋರ್ಮಧ್ಯೇ
ನಿತ್ಯಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ಸದಾ ಯತಿಃ . ಇತಿ ಶ್ರುತಿಸಿದ್ಧಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗಸ್ಯ
ಪ್ರತ್ಯಗ್ರೂಪತ್ವೇನ

ಸ್ವಾಜ್ಞವಿಕಲ್ಪಿತಗರ್ಭಾಸಾದಿಸಂಸಾರತಾರಕತ್ವಾತ್ತಾರಕಂ

ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮೇತ್ಯರ್ಥಃ . ಜೀವೇಶಭೇದೇ ಸತಿ

ಪ್ರತ್ಯಗಭಿನ್ನಬ್ರಹ್ಮಭಾವಃ ಕುತ

ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ತಯೋರ್ಭೇದಸ್ಯ ಮಾಯಿಕತ್ವೇನ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾತ್ತತೋ ಯಚ್ಚಿಷ್ಟತೇ
ತದೇವ

ಬ್ರಹ್ಮೇತ್ಯಾಹ - ಜೀವೇತಿ .. 3..

Text

ಲಕ್ಷ್ಯತ್ರಯಾನುಸಂಧಾನವಿಧಿಃ

Ed . II . tadadhigamopAyaH

ತತ್ಸಿದ್ಧಿಂ ಲಕ್ಷ್ಯತ್ರಯಾನುಸಂಧಾನಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ .. 4..

Commentary I.

ತದಧಿಗಮೋಪಾಯಃ ಕಥಮಿತ್ಯತ ಆಹ ತತ್ಸಿದ್ಧ್ಯಾ ಇತಿ .. 4..

Commentary II.

ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಜ್ಯೋತೀರೂಪಲಕ್ಷ್ಯಾನುಸಂಧಾನಸ್ಯಾಪಿ

ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಫಲಕತ್ವಂ

ಮೂರ್ತಾಮೂರ್ತಾತ್ಮಕಂ ಯತ್ರ ತಾರಕದ್ವಯಮುಚ್ಯತೇ .

ಜ್ಯೋತಿರ್ದರ್ಶನಮಾಗೋಕ್ತಿಂ ವ್ಯಖ್ಯಾಸ್ಯೇದ್ವಯತಾರಕಂ ..

ನನು - ಜೀವೇಶ್ವರೌ ಮಾಯಿಕಾವಿತಿ ವಿಜ್ಞಾಯ ಸರ್ವವಿಶೇಷಂ ನೇತಿ

ನೇತೀತಿ

ವಿಹಾಯ ಯದವಶಿಷ್ಟತೇ ತತದ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಇತಿ ಯದುಕ್ತಂ ತದ್ ಯುಕ್ತಮೇವ .

ಅಪಿ ತು - ತತ್ಸಿದ್ಧಿಂ ಲಕ್ಷ್ಯತ್ರಯಾನುಸಂಧಾನಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ

ಇತ್ಯೇತದಯುಕ್ತಂ .

ಕುತಃ ಲಕ್ಷ್ಯತ್ರಯಸ್ಯ ಚ ದೇಹಾಂತರ್ಗತತ್ವೇನ

ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಜ್ಯೋತೀಸ್ವರೂಪತಯಾ

ಸ್ವಯಮಪರಿಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಾಭಾವಾತ್ . ಅದ್ವಯಬ್ರಹ್ಮ ಹಿ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಂ

ಮಹಾಕಾಶವತ್

ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ . ತತ್ಸಿದ್ಧಿಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಲಕ್ಷ್ಯತ್ರಯಾನುಸಂಧಾನಂ ಕಥಂ

ಸಾಧನಂ ಸ್ಯಾತ್ . ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಬ್ರಹ್ಮಸಿದ್ಧಿಂ ಹಿ

ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಬ್ರಹ್ಮಧ್ಯಾನಂ

ಕರ್ತವ್ಯಂ . ಅತಃ ಇಹ ವಿರುದ್ಧಮುಕ್ತಿಮಿತಿ ಚೇತ್ - ಸತ್ಯಮೇವೈತತ್ .

ತಥಾಪಿ

ಉಕ್ತಲಕ್ಷ್ಯತ್ರಯಾನುಸಂಧಾನದ್ವಾರಾ ಸಂಶುದ್ಧಚಿತ್ತೈಶ್ಚ
ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಶ್ರವಣಮನನಸಂಸ್ಕೃತಾಂತಃಕರಣವಶೀಕರಣಪೂರ್ವಕಾಪ್
ಅರಿಚ್ಛಿನ್ನ-

ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮೈಕ್ಯಾನುಸಂಧಾನಕರಣಸಾಮರ್ಥ್ಯಸಂಭವಾತ್ .

ಅನ್ಯಥಾ ದೇಹಮಧ್ಯಗತಜ್ಯೋತಿರ್ದರ್ಶನಹೀನತ್ಯ

ವಾಕ್ಯಾದಿಶ್ರವಣಾದಿಪ್ರವೃತ್ತಿಸಂಭವಾಚ್ಚ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾನುಸಂಧಾನಂ

ಯುಕ್ತಿಮಿತ್ಯನುಸಂಧಾನಂ .. 1-4..

Text

ಅಂತರ್ಲಕ್ಷ್ಯಲಕ್ಷಣಂ

ದೇಹಮಧ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮನಾಡೀ ಸುಷುಮ್ನಾ ಸೂರ್ಯರೂಪಿಣೀ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಾಭಾ

ವರ್ತತೇ . ಸಾ ತು ಮೂಲಾಧಾರಾದಾರಭ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರಗಾಮಿನೀ ಭವತಿ .

ತನ್ಮಧ್ಯೇ ತಟಿತ್ಯೋಟಿಸಮಾನಕಾಂತ್ಯಾ ಮೃಣಾಲಸೂತ್ರವತ್ ಸುಕ್ಷ್ಮಾಂಗೀ

ಕುಂಡಲಿನೀತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಽಸ್ಮಿ . ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮನಸೈವ ನರಃ

ಸರ್ವಪಾಪವಿನಾಶದ್ವಾರಾ ಮುಕ್ತೋ ಭವತಿ .

ಫಾಲೋರ್ಧ್ವಗಲಲಾಟವಿಶೇಷಮಂಡಲೇ ನಿರಂತರಂ

ತೇಜಸ್ತಾರಕಯೋಗವಿಸ್ಪುರಣೇನ ಪಶ್ಯತಿ ಚೇತ್ ಸಿದ್ಧೋ ಭವತಿ .

ತರ್ಜನ್ಯಗ್ರೋನ್ವೀಲಿತಕರ್ಣರಂಧ್ರದ್ವಯೇ ತತ್ರ ಪೂತ್ಕಾರಶಬ್ದೋ ಜಾಯತೇ .

ತತ್ರ

ಸ್ಥಿತೇ ಮನಸಿ ಚಕ್ಷುರ್ಮಧ್ಯಗತನೀಲಜ್ಯೋತಿಸ್ಥಲಂ ವಿಲೋಕ್ಯ

ಅಂತರ್ಧೃಷ್ಟ್ಯಾ

ನಿರತಿಶಯಸುಖಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ . ಏವಂ ಹೃದಯೇ ಪಶ್ಯತಿ .

ಏವಮಂತರ್ಲಕ್ಷ್ಯಲಕ್ಷಣಂ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿರುಪಾಸ್ಯಂ .. 5..

Commentary I.

ಅಂತರ್ಬಾಹ್ಯಮಧ್ಯಭೇದೇನ ಲಕ್ಷ್ಯಂ ತ್ರಿವಿಧಂ . ತತ್ರ

ಅಂತರ್ಲಕ್ಷ್ಯಲಕ್ಷಣಂ

ತದಭ್ಯಾಸಫಲಂ ಚಾಹ - ದೇಹೇತಿ .. ಯದಾ ಕುಂಡಲಿನೀ

ಪ್ರಾಣದೃಷ್ಟಿಮನೋಗ್ನಿಭಿಃ

ಮೂಲಾಧಾರತ್ರಿಕೋಣಾಗ್ರಾಲಂಕಾರಸುಷುಮ್ನಾಽಧೋವಕ್ತ್ರಂ ವಿಭಿದ್ಯ

ತನ್ಮಧ್ಯೇ

ಪ್ರವಿಶತಿ ತದಾ ಬಾಹ್ಯಾಂತಃಪ್ರಪಂಚವಿಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕಂ

ಮುನ್ಯಂತಃಕರಣಂ

ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಬ್ರಹ್ಮಪದಂ ಭಜತಿ . ಮುನಿಃ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಜ್ಞಾನಾತ್ ವಿಕಲ್ಪಾತ್

ಮುಕ್ತೋ

ಭವತೀತ್ಯರ್ಥಃ . ತತ್ಸಿದ್ಧ್ಯುಪಾಯಃ ಕಃ ಇತ್ಯತ ಆಹ - ಫಾಲೇತಿ .

ತದ್ಗತಸುಖಾನುಭವೋಪಾಯಂ ವದನ್ ಅಂತರ್ಲಕ್ಷ್ಯಂ ಉಪಸಂಹರತಿ -

ತರ್ಜನೀತಿ .

ಸುಖಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ನ ಕೇವಲಂ ಕರ್ಣರಂಧ್ರದ್ವಯೇ ಏವಂ ಹೃದಯೇ .. 5..

Text

ಬಹಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಲಕ್ಷಣಂ

ಅಥ ಬಹಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಲಕ್ಷಣಂ . ನಾಸಿಕಾಗ್ರೇ ಚತುರ್ಭಿಃ

ಷಡ್ಭಿರಷ್ಟಭಿಃ

ದಶಭಿಃ ದ್ವಾದಶಭಿಃ ಕ್ರಮಾತ್ ಅಂಗುಲಾಲಂತೇ

ನೀಲದ್ಯುತಿಶ್ಯಾಮತ್ವಸದೃಗ್ರಕ್ತಭಂಗೀಸ್ಪುರತ್ಪ್ರೀತವರ್ಣದ್ವಯೋಪೇತಂ

ವ್ಯೋಮ

ಯದಿ ಪಶ್ಯತಿ ಸ ತು ಯೋಗೀ ಭವತಿ . ಚಲದೃಷ್ಟ್ಯಾ

ವ್ಯೋಮಭಾಗವೀಕ್ಷಿತುಃ

ಪುರುಷಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ಯಗ್ರೇ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯೂಖಾ ವರ್ತತೇ . ತದ್ಧರ್ಶನೇನ ಯೋಗೀ

ಭವತಿ .

ತಪ್ತಕಾಂಚನಸಂಕಾಶಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯೂಖಾ ಅಪಾಂಗಾಂತೇ ಭೂಮೌ ವಾ

ಪಶ್ಯತಿ

ತದ್ಧೃಷ್ಟಿಃ ಸ್ಥಿರಾ ಭವತಿ . ಶಿಷೋಪರಿ

ದ್ವಾದಶಾಂಗುಲಸಮೀಕ್ಷಿತುಃ

ಅಮೃತತ್ವಂ ಭವತಿ . ಯತ್ರ ಕುತ್ರ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ ಶಿರಸಿ

ವ್ಯೋಮಜ್ಯೋತಿರ್ದೃಷ್ಟಂ

ಚೇತ್ ಸ ತು ಯೋಗೀ ಭವತಿ .. 6..

Commentary I.

ಬಹಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಲಕ್ಷಣಮಾಹ - ಅಥೇತಿ . ಯೋಗೀ ಭವತಿ

ಇತ್ಯಾದಿಕೃತ್ಸೋಪನಿಷತ್

ಪ್ರಾಯಶೋ ಮಂಡಲಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪನಿಷದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಂ

ಸ್ಯಾದಿತಿ

ಮಂತವ್ಯಂ .. 6..

Text

ಮಧ್ಯಲಕ್ಷ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ

ಅಥ ಮಧ್ಯಲಕ್ಷ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ

ಪ್ರಾತಶ್ಚಿತ್ರಾದಿವರ್ಣಾಖಂಡಸೂರ್ಯಚಕ್ರವತ್ ವಕ್ಷಿಜ್ವಾಲಾವಲೀವತ್

ತದ್ವಿಹೀನಾಂತರಿಕ್ಷವತ್ ಪಶ್ಯತಿ . ತದಾಕಾರಾಕಾರಿತಯಾ ಅವತಿಷ್ಠತಿ .

ತದ್ಭೂಯೋದರ್ಶನೇನ ಗುಣರಹಿತಾಕಾಶಂ ಭವತಿ .

ವಿಸ್ಪುರತ್ತಾರಕಾಕಾರದೀಪ್ಯಮಾನಗಾಢತಮೋಪಮಂ ಪರಮಾಕಾಶಂ
ಭವತಿ .

ಕಾಲಾನಲಸಮದ್ಯೋತಮಾನಂ ಮಹಾಕಾಶಂ ಭವತಿ .

ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟಪರಮದ್ಯುತಿಪ್ರದ್ಯೋತಮಾನಂ ತತ್ತ್ವಾಕಾಶಂ ಭವತಿ .

ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವೈಭವಸಂಕಾಶಂ ಸೂರ್ಯಾಕಶಂ ಭವತಿ .

ಏವಂ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಸ್ಥವ್ಯೋಮಪಂಚಕಂ ತಾರಕಲಕ್ಷ್ಯಂ . ತದ್ದರ್ಶೀ

ವಿಮುಕ್ತಫಲಸ್ತಾದ್ಭಗ್ವೋಮಸಮಾನೋ ಭವತಿ . ತಸ್ಮಾತ್ತಾರಕ ಏವ

ಲಕ್ಷ್ಯಮಮನಸ್ಕಫಲಪ್ರದಂ ಭವತಿ .. 7..

Commentary I.

ಅಂತರ್ಬಾಹ್ಯಲಕ್ಷ್ಯಸ್ವರೂಪಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಧ್ಯಲಕ್ಷ್ಯಸ್ವರೂಪಮಾಹ - ಅಥೇತಿ .

ತದ್ದರ್ಶೀ ವಿಮುಕ್ತಸ್ವಾಜ್ಞಾನತತ್ಕಾರ್ಯಫಲಃ . ಯಸ್ಮಾದೇವಂ ತಸ್ಮಾತ್ .. 7..

Commentary II.

ಉಕ್ತಾನಾಂ ಲಕ್ಷ್ಯತ್ರಯವ್ಯೋಮ್ನಾಂ ಭೌತಿಕತ್ವಶಂಕಾ

ನನ್ವಿಹ ಅಂತರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಬಾಹ್ಯಲಕ್ಷ್ಯಮಧ್ಯಲಕ್ಷ್ಯಲಕ್ಷಣೇಷು

ಉಚ್ಯಮಾನೇಷು

ನೀಲರಕ್ತಪೀತ್ರಚಿತ್ರಾದಿವರ್ಣಯುಕ್ತವ್ಯೋಮದರ್ಶನಾನಿ ಅವಗಮ್ಯಂತೇ .

ನೈತೈಃ

ದರ್ಶನೈಃ ಕಿಂಚಿದಪಿ ಮುಮುಕ್ಷೋಃ ಪ್ರಯೋಜನಂ ಭವಿತುಮರ್ಹತಿ . ಕುತಃ

ನಾನಾವಿಧಜ್ಯೋತಿರ್ವಿಷಯಕತ್ವೇನ ಭೌತಿಕತ್ವಾತ್ . ಯದಿ

ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಯೋತಿರ್ದರ್ಶನಂ

ಸ್ಯಾತ್ತದಾ ಕ್ರಮಮುಕ್ತ್ಯೈ ವಾ ತತ್ ಉಪಯುಕ್ತಂ ಸ್ಯಾತ್ . ನ ತು ತದೇತತ್ .

ಬ್ರಹ್ಮಣಃ

ಏವಂ ನಾನಾವಿಧತ್ವಾಭಾವಾತ್ . ಭೌತಿಕಾನಿ ತು ಜ್ಯೋತೀಂಷಿ

ಉಪಾಧಿಭೇದಾತ್

ಬಹುವಿಧಾನಿ ಭವಿತುಮರ್ಹಂತಿ . ತಸ್ಮಾತ್
 ಪ್ರಪಂಚಿತಲಕ್ಷಣಬಹುವಿಧಜ್ಯೋತಿರ್ದರ್ಶನಾನಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಕಾನಿ ಸ್ಯುಃ .
 ಉಪನಿಷದಾಂ ವೈಯರ್ಥ್ಯಕಲ್ಪನಾನರ್ಹತ್ವಾತ್ . ಇತಿ ಚೇತ್ -
 ತನ್ನಿರಸನೇನ ಏಷಾಂ ಮುಮುಕ್ಷೂಪಯೋಗಿತ್ವನಿರ್ಣಯಃ
 ಅತ್ರೋಚ್ಯತೇ . ನಿರ್ವಿಶೇಷಸ್ಯ ಪರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಏವ ಏತಾನಿ ಜ್ಯೋತೀಂಷಿ
 ಇತಿ .
 ಕುತಃ ಭೌತಿಕಜ್ಯೋತಿಷಂ ದೇಹಾದ್ಬಹಿಃ ದರ್ಶನೀಯತ್ವೇನ
 ದೇಹಾಂತದರ್ಶನಾಯೋಗ್ಯತ್ವಾತ್ . ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಜ್ಯೋತಿಷಃ ಏಕರೂಪತ್ವೇಽಪಿ
 ವಿವಿಧನಾಡೀವನ್ನಾಡೀಸಂಬಂಧವಶಾತ್ ನಾನಾವರ್ಣೋಪಪತ್ತೇಃ .

ಯಥಾ
 ಏಕವೃತ್ತಿಮಾನಪ್ಯಾತ್ಮಾನಾನಾಡೀಸಂಬಂಧವಶಾತ್
 ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತವಸ್ಥಾವಿಶೇಷೈಃ ನಾನಾವಿಧಃ ಅನುಭೂಯತೇ
 ತದ್ವತ್ .
 ಯದ್ಯಪಿ ಏತೇಷಾಂ ಜ್ಯೋತಿಷಾಮ್ಬಂಡತ್ವೇನ ದರ್ಶನವಿಷಯತ್ವಾಭಾತ್
 ಕ್ರಮಮುಕ್ತೈಃ
 ಪರಂಪರಯಾ ಸದ್ಯೋಮುಕ್ತೈಃ ವಾ ಸಾಧನತ್ವಣ್ ಸ್ಯಾತ್ . ನ ತು ಸಾಕ್ಷಾತ್
 ಸದ್ಯೋಮುಕ್ತೈಃ . ನ ತು ತಾವತಾ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಕಾನಿ ಮುಮುಕ್ಷೋಃ
 ಅನುಪಯುಕ್ತಾನೀತಿ
 ವಕ್ತುಂ ಯುಕ್ತಂ .. 5-7..

Text

ದ್ವಿವಿಧಂ ತಾರಕಂ
 ತತ್ತಾರಕಂ ದ್ವಿವಿಧಂ ಪೂರ್ವಾರ್ಧಂ ತಾರಕಮುತ್ತರಾರ್ಧಮಮನಸ್ಸಂ
 ಚೇತಿ . ತದೇಷ ಶ್ಲೋಕೋ ಭವೇತಿ -
 ತದ್ಯೋಗಂ ಚ ದ್ವಿಧಾ ವಿದ್ಧಿ ಪೂರ್ವೋತ್ತರವಿಧಾನತಃ .
 ಪೂರ್ವಂ ತು ತಾರಕಂ ವಿದ್ಯಾತ್ ಅಮನಸ್ಸಂ ತದುತ್ತರಮಿತಿ .. 8..

Text

ತಾರಕಯೋಗಸಿದ್ಧಿಃ
 Ed . II. ತಾರಕಯೋಗಸ್ಯ ಸೋಮಸೃರ್ಯೈಕ್ಯದರ್ಶನೈಕಫಲಕತ್ವಂ .
 ಅಕ್ಷ್ಯಂತಸ್ತಾರಯೋಃ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಪ್ರತಿಫಲನಂ ಭವತಿ .
 ತಾರಕಾಭ್ಯಾಂ
 ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಮಂಡಲದರ್ಶನಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಿವ
 ಪಿಂಡಾಂಡಶಿರೋಮಧ್ಯಸ್ಥಾಕಾಶೇ ರವೀಂದುಮಂಡಲದ್ವಿತಯಮಸ್ತೀತಿ

ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ

ತಾರಕಾಭ್ಯಾಂ ತದ್ವರ್ತನಂ . ಅತ್ರಾಪ್ಯುಭಯೈಕ್ಯದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಮನೋಯುಕ್ತಂ
ಧ್ಯಾಯೇತ್ ತದ್ಯೋಗಾಭಾವೇ ಇಂದ್ರಯಪ್ರವೃತ್ತೇರನವಕಾಶಾತ್ .
ತಸ್ಮಾತ್ತಂತದೃಷ್ಟ್ಯಾ ತಾರಕ ಏವಾನುಸಂಧೇಯಃ .. 9..

Commentary I.

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವತ್ ಪಿಂಡಾಂಡೇಽಪಿ ರವೀಂದೂ ವಿದ್ಯೇತೇ ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ
ತಾರಕಾಭ್ಯಾಂ

ತದೈಕ್ಯದರ್ಶನತಃ ತಾರಕಯೋಗಸಿದ್ಧಿಃ ಭವೇದಿತ್ಯಾಹ - ಅಕ್ಷೀತಿ ..
ಅಯೋಗೀ

ಯಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸ್ಥಚಂದ್ರಸೂರ್ಯೌ ಮನಸ್ಸಹಕೃತತಾರಕಾಭ್ಯಾಂ
ಪಶ್ಯತಿ

ತಥಾ ಯೋಗೀ ಸ್ವಮಸ್ತಕಾಕಾಶವಿಭಾತರವೀಂದುದ್ವಯಂ
ಮನಸ್ಸಹಕೃತತಾರಾಭ್ಯಾಂ

ಅವಲೋಕಯೇದಿತ್ಯರ್ಥಃ . ರೂಪದರ್ಶನಸ್ಯ ಚಕ್ಷುರಧೀನತ್ವಾತ್ ಕಿಂ
ಮನಸೇತ್ಯತ

ಆಹ - ತದಿತಿ . ಮನಸಿ ಅನ್ಯತ್ರ ವ್ಯಾಪೃತೇ ರೂಪಾದಿಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿಃ
ಚಕ್ಷುರಾದೇಃ

ನಾಸ್ತೀತ್ಯತ್ರ ಅನ್ಯತ್ರಮನಾ ಅಭೂವಂ ನಾದರ್ಶಮನ್ಯತ್ರಮನಾ ಅಭೂವಂ
ನಾಶೌಷಮಿತ್ಯಾದಿಶ್ರುತೇಃ . ಯಸ್ಮಾದೇವಂ ತಸ್ಮಾತ್ .. 9..

Commentary II.

ನನು ನಿಗುಣಾಕಾಶಂ ಪರಮಾಕಾಶಂ ಮಹಾಕಾಶಂ ತತ್ತ್ವಾ ಕಾಶಂ
ಸೂರ್ಯಾಕಾಶಂ ಚೇತಿ ತಾರಕಲಕ್ಷ್ಯಂ ಆಕಾಶಪಂಚಕಮಭಿಧೀಯತೇ .

ಅತ್ರ

ಕಥಂ ಪೂರ್ವೋತ್ತರಾರ್ಧವಿಭಾಗಃ ಇತಿ . ಅತ್ರೋಚ್ಯತೇ .

ಉಭಯೈಕ್ಯದೃಷ್ಟ್ಯಾ

ಮನೋಯುಕ್ತಂ ಧ್ಯಾಯೇತಿತಿ ತಾರ ಏವಾನುಸಂಧೇಯಃ . ಇತಿ ಚ
ಧ್ಯಾನಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಸ್ಯ

ವಿಹಿತತ್ವಾತ್ . ತದಭ್ಯಾಸಕಾಲಃ ಪೂರ್ವಾರ್ಧಃ ತಾರಕಯೋಗಸಂಜ್ಞಕಃ

ತತ್ಪಲೀಭೂತಜ್ಯೋತಿರ್ವೃಶನಕಾಲಃ ಉತ್ತರಾರ್ಧಃ

ಅಮನಸ್ಸಯೋಗಸಂಜ್ಞಕಃ .

ಏವಮೇವ ಚ ಆಕಾಶಪಂಚಕದರ್ಶನೇ ಪೂರ್ವೋತ್ತರವಿಭಾಗೋ ಮಂತವ್ಯಃ .. 9..

Text

ಮೂರ್ತಾಮೂರ್ತಭೇದೇನ ದ್ವಿವಿಧಮನುಸಂಧೇಯಂ
ತಾರಕಂ ದ್ವಿವಿಧಂ ಮೂರ್ತಿತಾರಕಂ ಅಮೂರ್ತಿತಾರಕಂ ಚೇತಿ .
ಯತಿಂದ್ರಿಯಾಂತಂ ತತ್ ಮೂರ್ತಿಮತ್ . ಯತ್ ಭ್ರೂಯುಗಾತೀತಂ ತತ್
ಅಮೂರ್ತಿಮತ್ .

ಸರ್ವತ್ರ ಅಂತಃಪದಾರ್ಥವಿವೇಚನೇ ಮನೋಯುಕ್ತಾಭ್ಯಾಸ ಇಷ್ಯತೇ .

ತಾರಕಾಭ್ಯಂ

ತದೂರ್ಧ್ವಸ್ಥಸತ್ತ್ವದರ್ಶನಾತ್ ಮನೋಯುಕ್ತೇನ ಅಂತರೀಕ್ಷಣೇನ
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಸ್ವರೂಪಂ ಬ್ರಹ್ಮೈವ . ತಸ್ಮಾತ್ ಶುಕ್ಲತೇಜೋಮಯಂ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ
ಸಿದ್ಧಂ .

ತದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಮನಃಸಹಕಾರಿಚಕ್ಷುಷಾ ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟ್ಯಾ ವೇದ್ಯಂ ಭವತಿ .

ಏವಮಮೂರ್ತಿತಾರಕಮಪಿ . ಮನೋಯುಕ್ತೇನ ಚಕ್ಷುಷ್ಯೈವ ದಹರಾದಿಕಂ
ವೇದ್ಯಂ

ಭವತಿ ರೂಪಗ್ರಹಣಪ್ರಯೋಚನಸ್ಯ ಮನಶ್ಚಕ್ಷುರಧೀನತ್ವಾತ್

ಬಾಹ್ಯವದಾಂತರೇಽಪಿ ಆತ್ಮಮನಶ್ಚಕ್ಷುಃಸಂಯೋಗೇನೈವ

ರೂಪಗ್ರಹಣಕಾರ್ಯೋದಯಾತ್ .

ತಸ್ಮಾನ್ಮನೋಯುಕ್ತಾ ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿಃ ತಾರಕಪ್ರಕಾಶಾಯ ಭವತಿ .. 10..

Commentary I.

ಯದನುಸಂಧೇಯಂ ತತ್ ಕತಿವಿಧಮಿತ್ಯತ್ರ ತತ್ತಾರಕಂ ..

ಬಾಹ್ಯಪದಾರ್ಥವಿವೇಚನವತ್ ಅಂತಃಪದಾರ್ಥವಿವೇಚನಮಪಿ

ಮನಶ್ಚಕ್ಷುರಧೀನಮಿತ್ಯಾಹ - ಸರ್ವತ್ರೇತಿ .

ತದೂರ್ಧ್ವಸ್ಥಸತ್ತ್ವದರ್ಶನಾತ್

ಭ್ರೂಮಧ್ಯೋರ್ಧ್ವವಿಲಸಿತೋತ್ತರತಾರಕಲಕ್ಷ್ಯದರ್ಶನಾತ್ .

ಕೇನೈತದ್ದರ್ಶನೀಯಮಿತ್ಯತ್ರ ಮನೋಯುಕ್ತೇನೇತಿ . ಬ್ರಹ್ಮೈವ

ಉತ್ತರತಾರಕಲಕ್ಷ್ಯಮಿತ್ಯನುಸಂಧೇಯಂ . ಯಸ್ಮಾದೇವಂ ತಸ್ಮಾತ್ .

ಭ್ರೂಮಧ್ಯಾದಿಸ್ಥಲವಿಲಸಿತುಕ್ಲತೇಜಸೋ ಮನಃಕಲ್ಪಿತತ್ವೇಽಪಿ

ಬ್ರಹ್ಮಣಃ

ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕತ್ವೇನ ತತ್ರಾಪಿ ವಿದ್ಯಮಾನತ್ವಾತ್ ತದೇವ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ

ಅಭಿಮತಿದ್ರಥಿಮ್ನಾ

ಲೀನೇ ತತ್ರ ಮನಸಿ ಕಲ್ಪಕಸಾಪೇಕ್ಷಕಲ್ಪನಾವೈರಳಯೇ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕಂ

ಬ್ರಹ್ಮೈವ

ಅವಶಿಷ್ಯತೇ ಇತ್ಯರ್ಥಃ . ಯತ್ತೇಜೋ ಮನಃಕಲ್ಪಿತಂ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮ .

ಯಸ್ಮಾದೇವಂ ತಸ್ಮಾತ್ .. 10..

Commentary II.

ಮೂರ್ತಿತಾರಕಾಮೂರ್ತಿತಾರಕಯೋಶ್ಚ
ಇಂದ್ರ್ಯಾಂತಭ್ರೂಯುಗಾತೀತತ್ವಕಥನೇನ
ಸಗುಣಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನಪರತ್ವಂ ಚಾವಗಂತವ್ಯಂ . ಸಗುಣಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನಸ್ಯ
ಚ

ನಿಷ್ಕಾಮಕೃತಸ್ಯ ಚ ಕ್ರಮಮುಕ್ತಿಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಪ್ರಯೋಜನತಯಾ
ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧತ್ವಾತ್ .. 10..

Text

ತಾರಕಯೋಗಸ್ವರೂಪಂ

ಭ್ರೂಯುಗಮಧ್ಯಬಿಲೇ ದೃಷ್ಟಿಂ ತದ್ವಾರಾ ಉರ್ಧ್ವಸ್ಥಿತತೇಜ
ಆವಿರ್ಭೂತಂ

ತಾರಕಯೋಗೋ ಭವತಿ . ತೇನ ಸಹ ಮನೋಯುಕ್ತಂ ತಾರಕಂ ಸುಸಂಯೋಜ್ಯ
ಪ್ರಯತ್ನೇನ

ಭ್ರೂಯುಗ್ಮಂ ಸಾವಧಾನತಯಾ ಕಿಂಚಿದೂರ್ಧ್ವಮ್ನೇಪಯೇತ್ . ಇತಿ

ಪೂರ್ವತಾರಕಯೋಗಃ . ಉತ್ತರಂ ತು ಅಮೂರ್ತಿಮತಮನಸ್ಯಮಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ .

ತಾಲುಮೂಲೋರ್ಧ್ವಭಾಗೇ ಮಹಾನ್ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯೂಖೋ ವರ್ತತೇ . ತತ್
ಯೋಗಿಭಿರ್ದೇಯಂ .

ತಸ್ಮಾತ್ಕನಿಮಾದಿಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತಿ .. 11..

Commentary I.

ಕೋಽಯಂ ತಾರಕಯೋಗ ಇತ್ಯತ್ರ ಭ್ರೂಯುಗಮಧ್ಯಬಿಲೇ ತತ್ರತ್ಯಾಜ್ಞಾಚಕ್ರೇ

ದೃಷ್ಟಿಯುಗ್ಮಂ ಸಂನಿವೇಶ್ಯ . ಸಾವಧಾನತಯಾ ವಿಲೋಕಯನ್ . ದೈಯಂ

ತಜ್ಜ್ಯೋತಿಃ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಯೋಗಿಭಿಶ್ಚಿಂತ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ . ತತಃ ಕಿಂ

ಭವತೀತ್ಯತ್ರ

ತಸ್ಮಾದಿತಿ .. 11..

Commentary II.

ಪ್ರಕೃತಯೋಗೇ ಪೂರ್ಣಮನೋವಿಲಯಾಭಾವೇನ ದೃಶ್ಯಮಾನಜ್ಯೋತಿಷಃ

ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಸ್ವರೂಪತ್ವನಿರ್ಣಯಃ

ಇದಂ ಜ್ಯೋತಿಃ ತ್ವಂಪದಾರ್ಥಃ ಆಹೋಸ್ವಿತ್ ತತ್ಪದಾರ್ಥಃ ಇತಿ

ಸಂಶೀಯತೇ .

ಕುತಃ ಸಂಶಯಃ ತ್ವಂಪದಾರ್ಥವಿವೇಚನ ಇತಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಸ್ವರೂಪಂ

ಬ್ರಹ್ಮವೇತಿ ಚ ಉಕ್ತತ್ವಾತ್ . ಅತ್ರೋಚ್ಯತೇ . ತ್ವಂಪದಾರ್ಥಃ

ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮೈವ .

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಶತ್ವಾತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಮುಪಚರ್ಯತೇ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಯೋಗೋ ಹಿ
ಮನೋವಿಯುಕ್ತಾಭ್ಯಾಸರೂಪಃ . ತತ್ತ್ವೈವ ಮನೋನಾಶಸಂಭವಾತ್ .
ಮನೋಯುಕ್ತಾಭ್ಯಾಸಸ್ತು ಪ್ರಕೃತಃ ಕಂಠರವೋಕ್ತಃ .

ಮನಸ್ಸಹಕಾರಿಚಕ್ಷುಷಾ

ವೇದ್ಯಂ ಭವತೀತಿ ಚ . ಯದಿ ಮನಸೈವ ವೇದ್ಯಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ ತದಾ
ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟೇಃ

ಮನೋಽನನ್ಯತ್ವಾತ್ ಮನಸಃ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ವಿಲಯಸಂಭವಾಚ್ಚ
ಅಖಂಡಬ್ರಹ್ಮಯೋಗ

ಏವ ವಿವಕ್ಷಿತಃ ಇತಿ ವಕ್ತುಂ ಶಕ್ಯಂ . ನ ತು ತದಸ್ತಿ .

ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಯೋಗೇ ಚ

ಆಂತರೇ ಬಾಹ್ಯವತ್ ಆತ್ಮಮನಶ್ಚಕ್ಷುಸ್ಸಂಯೋಗೇನೈವ
ರೂಪಗ್ರಹಣಕಾರ್ಯೋದಯಃ

ಸ್ಯಾತ್ . ನ ತು ಬ್ರಹ್ಮಯೋಗೇ ತದೀಯಾಖಂಡಸಮ್ಯಗ್ಧರ್ಶನಂ
ಚಕ್ಷುರಧೀನಂ

ಮನೋಽದೀನಂ ವಾ ಭವತಿ . ಚಕ್ಷುರ್ಮನಸೀ ಪೃಷ್ಠತಃ ಕೃತ್ವಾ
ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಶಮಾನತ್ವಾತ್ . ನನು ಮನೋಯುಕ್ತಾಂತರ್ದೃಷ್ಟಿರಿತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾತ್
ಮನಸಃ

ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿದ್ವಾರಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ವಿಲಯ ಏವ ಅರ್ಥಾದವಗಮ್ಯತೇ ಇತಿ ಚೇತ್ರ .
ಬಹ್ಯವದಿತ್ಯುಕ್ತತ್ವೇನ ಪ್ರಕೃತಯೋಗೇ ಮನೋವಿಲಯಾಸಂಭವಾತ್ .

ತಾತ್ಕಾಲಿಕಸ್ತು

ಮನೋಲಯಃ ಸುಷುಪ್ತಸ್ಯೇವ ನಾತ್ಯಂತ ಶ್ಲಾಢ್ಯತಮೋ ಭವಿತುಮರ್ಹತಿ .

ಯದ್ವಾ

ಕ್ರಮಮುಕ್ತಿಸಾಧನೀಭೂತೋಽಪಿ ನ ಮನೋಲಯಃ

ಪುನರ್ಜನ್ಮಬೀಜಭರ್ಜನಾಭಾವಾತ್

ನ ನಾಶಾಪರಪರ್ಯಾಯಃ ಇತ್ಯವಗಂತವ್ಯಂ .. 11..

Text

ಶಾಂಭವೀಮುದ್ರಾ

ಅಂತರ್ಬಾಹ್ಯಲಕ್ಷ್ಯೇ ದೃಷ್ಟೌ ನಿಮೇಷೋನ್ಮೇಷವರ್ಜಿತಾಯಾಂ ಸತ್ಯಂ
ಸಾಂಭವೀ ಮುದ್ರಾ ಭವತಿ . ತನ್ಮುದ್ರಾರೂಢಜ್ಞಾನಿನಿವಾಸಾತ್ ಭೂಮಿಃ

ಪವಿತ್ರಾ ಭವತಿ . ತದ್ವೃಷ್ಟ್ಯಾ ಸರ್ವೇ ಲೋಕಾಃ ಪವಿತ್ರಾ ಭವಂತಿ .

ತಾದೃಶಪರಮಯೋಗಿಪೂಜಾ ಯಸ್ಯ ಲಭ್ಯತೇ ಸೋಽಪಿ ಮುಕ್ತೋ ಭವತಿ .. 12..

Commentary I.

ಯತ್ಯೋಗಿಭಿಃ ಧೈಯಮುಕ್ತಂ ಪರ್ಯವಸಾನೇ ತದೇವ ಸಾಂಭವೀ ಮುದ್ರಾ
 ಭವತೀತ್ಯಾಹ ಅಂತರಿತಿ .. ಮುದ್ರಾ ಭವತಿ ಇತ್ಯತ್ರ
 ಅಂತರ್ಲಕ್ಷ್ಯಂ ಬಹಿದ್ಯಷ್ಟಿಃ ನಿಮೇಷೋನ್ನೇಷವರ್ಜಿತಾ .
 ಏಷಾ ಸಾ ಶಾಂಭವೀ ಮುದ್ರಾ ಸರ್ವತಂತ್ರೇಷು ಗೋಪಿತಾ ..
 ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ . ತನ್ಮುದ್ರಾರೂಢಯೋಗಿನಂ ಸ್ತೌತಿ - ತದಿತಿ . ಪವಿತ್ರಾ
 ಭವತಿ
 ಇತ್ಯತ್ರ ಸ್ವಪಾದನ್ಯಾಸಮಾತ್ರೇಣ ಪಾವಯನ್ ವಸುಧಾತಲಂ ಇತಿ
 ಸ್ವರೂಪದರ್ಶನೋಕ್ತೇಃ . ಪವಿತ್ರಾ ಭವಂತಿ -
 ಸ್ವೇಚರಾ ಭೂಚರಾಃ ಸರ್ವೇ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ವ್ಯಷ್ಟಿಗೋಚರಾಃ .
 ಸದ್ಯ ಏವ ವಿಮುಚ್ಯಂತೇ ಕೋಟಿಜನ್ಮಾರ್ಜಿತೈರಘೈಃ ..
 ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ .. 12..

Text

ಅಂತರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಿಕಲ್ಪಾಃ
 ಅಂತರ್ಲಕ್ಷ್ಯಜ್ವಲಜ್ವೋತಿಃಸ್ವರೂಪಂ ಭವತಿ . ಪರಮಗುರೂಪದೇಶೇನ
 ಸಹಸ್ರಾರಜ್ವಲಜ್ವೋತಿರ್ವಾ ಬುದ್ಧಿಗುಹಾನಿಹಿತಚಿಜ್ವೋತಿರ್ವಾ
 ಷೋಡಶಾಂತಸ್ಥತುರೀಯಚೈತನ್ಯಂ ವಾ ಅಂತರ್ಲಕ್ಷ್ಯಂ ಭವತಿ .
 ತದ್ಧರ್ಶನಂ
 ಸದಾಚಾರ್ಯಮೂಲಂ .. 13..

Commentary I.

ಅಂತರ್ಲಕ್ಷ್ಯಂ ವಿಕಲ್ಪ್ಯ ನಿರ್ಧಾರಯತಿ - ಪರಮೇತಿ .. ಉಕ್ತವಿಕಲ್ಪಾನಾಂ
 ಏಕಾರ್ಥಪರ್ಯವಸಾಯಿತ್ವಾತ್ ತದ್ಧರ್ಶನಮೂಲಂ ಕಿಮಿತ್ಯತ್ರ -
 ತದ್ಧರ್ಶನಮಿತಿ .. 13..

Text

ಆಚಾರ್ಯಲಕ್ಷಣಂ
 ಆಚಾರ್ಯೋ ವೇದಸಂಪನ್ನೋ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೋ ವಿಮತ್ಸರಃ .
 ಯೋಗಜ್ಞೋ ಯೋಗನಿಷ್ಠಶ್ಚ ಸದಾ ಯೋಗಾತ್ಮಕಃ ಶುಚಿಃ .. 14..
 ಗುರುಭಕ್ತಿಸಮಾಯುಕ್ತಃ ಪುರುಷೋ ವಿಶೇಷತಃ .
 ಏವಂ ಲಕ್ಷಣಸಂಪನ್ನೋ ಗುರುರಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ .. 15..
 ಗುಶಬ್ದಸ್ತಂಧಕಾರಃ ಸ್ಯಾತ್ ರುಶಬ್ದಸ್ತನ್ನಿರೋಧಕಃ .
 ಅಂಧಕಾರನಿರೋಧಿತ್ವಾತ್ ಗುರುರಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ .. 16..

ಗುರುರೇವ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಗುರುರೇವ ಪರಾ ಗತಿಃ .
 ಗುರುರೇವ ಪರಾ ವಿದ್ಯಾ ಗುರುರೇವ ಪರಾಯಣಂ .. 17..
 ಗುರುರೇವ ಪರಾ ಕಾಷ್ಠಾ ಗುರುರೇವ ಪರಂ ಧನಂ .
 ಯಸ್ಮಾತ್ತದುಪದೇಷ್ಟಾಸೌ ತಸ್ಮಾದ್ಗುರುತರೋ ಗುರುರಿತಿ .. 18..

Commentary I.

ಆಚಾರ್ಯಲಕ್ಷಣಮುಕ್ತಾ ಗುರುಶಬ್ದಾರ್ಥಮಾಹ - ಗುಶಬ್ದಸ್ತಿತಿ .. 14-18..

Commentary II.

ಪರಮಾತ್ಮದರ್ಶನಾಂಗಭೂತಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮದರ್ಶನಸ್ಯ ಸರ್ವಥಾ
 ಅನುಪೇಕ್ಷಣೀಯತ್ವೋದ್ದೇಷಃ
 ನನ್ವಿಹ ತಾದೃಶಪರಮಯೋಗಿಪೂಜಾ ಯಸ್ಯ ಲಭ್ಯತೇ ಸೋಽಪಿ ಮುಕ್ತೋ
 ಭವತೀತಿ
 ಏತಾದೃಶಾನಿ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಅರ್ಥವಾದಾಃ ಏವಸ್ಯುಃ . ಕುತಃ
 ಸಹಸ್ರಾರಜ್ಜಲಜ್ಜ್ಯೋತಿರ್ವಾ -
 ಇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯೋಕ್ತದೇಹಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಜ್ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಾತ್ರೇ
 ಪರ್ಯವಸನ್ನಾಯಾಃ ಅಸ್ಯಾಃ ಉಪನಿಷದ ಆದ್ಯಂತಪರ್ಯಾಲೋಚನೇಽಪಿ
 ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮೈಕ್ಯಯೋಗಸ್ಯ ಕ್ವಚಿದಪಿ ಅನುಕ್ತತ್ವಾತ್ . ಇತಿ ಚೇತ್ -
 ಅತ್ರೋಚ್ಯತೇ .
 ಸತ್ಯಮೇವೈತತ್ . ತ್ವಂಪದಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯಾ
 ಅಹಂಪದಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥಸ್ಯಾಪಿ
 ನಿಧಿತ್ವೇನ ಕೈಮುತಿಕನ್ಯಾಯಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮಪದಾರ್ಥಸಿದ್ಧೇಃ ಕಥಂ
 ತ್ವಮಹಂಪದಾರ್ಥಯೋಃ ಭೇದಃ ನಾಯಂ ದೋಷಃ . ತ್ವಂ ಪದಸ್ಯ
 ಖಂಡಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾರ್ಥಕತ್ವಾತ್ . ಅಹಂಪದಸ್ಯ
 ತತ್ತ್ವಮಸಿವಾಕ್ಯಾರ್ಥಜ್ಞಾನೋದಯಾನಂತರಂ
 ಅಖಂಡಬ್ರಹ್ಮಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಾರ್ಥಂ
 ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವೇನ ಅಖಂಡಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಾರ್ಥಕತ್ವಾಚ್ಚ ತ್ವಮಹಂಪದಯೋಃ
 ಭೇದಸ್ಯ
 ವಿಸ್ವಷ್ಟತ್ವಾತ್ . ತಸ್ಮಾದತ್ರ ಉಕ್ತಯೋಗಿನಃ ಸದ್ಯೋಮುಕ್ಯಭಾವೇನ
 ಔಪಚರಿಕಪರಮತ್ವೇನ ಚ ಪ್ರಕೃತವಾಕ್ಯಾನಿ ಅರ್ಥವಾದಾ ಏವ . ತಥಾಪಿ
 ಸ್ವದೇಹಾಂತರ್ವರ್ತಿಸ್ತೋತಿದರ್ಶನಂ ವಿನಾ ತತ್ತ್ವಮಸಿ ಇತಿ
 ಉಪದಿಶತಾಮಹಂ
 ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತೀತಿ ವಾಚ್ಯಾತ್ರೇಣ ಪ್ರಲಪತಾಂ ಚ ಭ್ರಾಂತತಮಾನಾಂ
 ಕಲ್ಪಕೋಟಿಷ್ವಪಿ ಸಂಸಾರಬಂಧಾನೋಕ್ಷಾಸಂಭವಾತ್

ಮೋಕ್ಷಪ್ರಥಮಸಾಧನತ್ವಾಚ್ಚಾಸ್ಯ ದರ್ಶನಸ್ಯ ಉಪೇಕ್ಷಾ ನ ಕದಾಪಿ
ಕಾರ್ಯಾ ಇತಿ

ಸ್ಥಿತಂ .. 12-18..

Text

ಗ್ರಂಥಾಭ್ಯಾಸಫಲಂ

ಯಃ ಸಕೃದುಚ್ಚಾರಯತಿ ತಸ್ಯ ಸಂಸಾರಮೋಚನಂ ಭವತಿ .

ಸರ್ವಜನ್ಮಕೃತಂ ಪಾಪಂ ತತ್ಕ್ಷಣಾದೇವ ನಶ್ಯತಿ . ಸರ್ವಾನ್

ಕಾಮಾನವಾಪ್ನೋತಿ .

ಸರ್ವಪುರುಷಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತಿ . ಯ ಏವಂ ವೇದೇತ್ಯುಪನಿಷತ್ .. 19..

Commentary I.

ಗ್ರಂಥತದರ್ಥಪಠನಾನುಸಂಧಾನಫಲಮಹಾ - ಯ ಇತಿ ..

ಕಾಮಾಕಾಮಧಿಯಾಂ

ಪಠನಫಲಂ ಸರ್ವಕಾಮಾಪ್ತಿಃ ಪಠಮಪುರುಷಾರ್ಥಾಪ್ತಿಶ್ಚ .

ಇತ್ಯುಪನಿಷತ್ಪಠ್ಯಃ ಅದ್ವಯತಾರಕೋಪನಿಷತ್ಪ್ರಮಾಪ್ತಾರ್ಥಃ .. 19..

ಶ್ರೀವಾಸುದೇವೇಂದ್ರಶಿಷ್ಯೋಪನಿಷದ್ಭಕ್ತಯೋಗಿನಾ .

ಅದ್ವಯೋಪನಿಷದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಲಿಖಿತೇಶ್ವರಗೋಚರಾ .

ಅದ್ವಯೋಪನಿಷದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾಗ್ರಂಥೋಽಶೀತಿರಿತಿರಿತಃ ..

ಓಂ ಪೂರ್ಣಮದಃ ಪೂರ್ಣಮಿದಂ ಪೂರ್ಣಾತ್ ಪೂರ್ಣಮುದಚ್ಯತೇ .

ಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಮಾದಾಯ ಪೂರ್ಣಮೇವಾವಶಿಷ್ಯತೇ ..

ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ .

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದೀಶಾದ್ಯಷ್ಟೋತ್ತರಶತೋಪನಿಷತ್ಪ್ರಾಚೀನವಿವರಣೇ

ತ್ರಿಪಂಚಾಶತ್ಸಂಖ್ಯಾಪೂರಕಂ ಅದ್ವಯತಾರಕೋಪನಿಷದ್ವಿವರಣಾನ್

ಸಂಪೂರ್ಣಂ .

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಂದರೇಶ್ವರತಾತಾಚಾರ್ಯಶಿಷ್ಯಾಪ್ಪಯಶಿವಾಚಾರ್ಯಕೃತಿಷು

ಅದ್ವಯತಾರಕೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯಂ ಸಮಾಪ್ತಂ .. ಓಂ ..

ಓಂ ಶ್ರೀಮದ್ವಿಶ್ವಾಧಿಷ್ಠನಪಠಮಹಂಸಸದ್ಗುರುರಾಮಚಂದ್ರಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ..

Encoded and proofread by Sorin Suciuc aka SeSe at sorins at hotmail.com.

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

